สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
Trade Policy and Strategy Office

FOREIGN TRADE BARRIERS

รายงานการประเมินอุปสรรคทางการค้าของประเทศคู่ค้า
รายงานโดยสำนักงานผู้แทนการค้าสหรัฐอเมริกา
เสนอต่อประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถทางการแข่งขัน
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กระทรวงพาณิชย์

การศึกษารายงาน 2025 National Trade Estimate Report on FOREIGN TRADE BARRIERS of the President of the United States on the Trade Agreement Program ที่เผยแพร่โดยสำนักงานผู้แทนการค้าสหรัฐอเมริกา

ความตกลงทางการค้า

ความตกลงทางการค้าและการลงทุนระหว่างสหรัฐอเมริกากับไทย

เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2545 สหรัฐอเมริกาและไทยได้ลงนามในกรอบความตกลงการค้าและการลงทุน (TIFA) สหรัฐอเมริกา-ไทย ซึ่งข้อตกลงฉบับดังกล่าวเป็นกลไกหลักในการหารือทวิภาคีเกี่ยวกับประเด็นด้านการค้าและการลงทุนระหว่างสองประเทศ

นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า

ภาษีศุลกากร

อัตราภาษีศุลกากร MFN โดยเฉลี่ยของไทยปี 2566 อยู่ที่ร้อยละ 9.8 โดยอัตราภาษี MFN เฉลี่ยสำหรับสินค้าเกษตรอยู่ที่ร้อยละ 27.0 และสินค้าที่ไม่ใช่สินค้าเกษตรอยู่ที่ร้อยละ 7.1

หมายเหตุ: *USTR ใช้อัตราภาษีแบบ Simple average ในการพิจารณา*

อุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี

การห้ามนำเข้า/การจำกัดการนำเข้า

แผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก พ.ศ. 2561 - 2580 (AEDP) มีเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนการบริโภคพลังงานชีวภาพและพลังงานหมุนเวียนเป็นร้อยละ 30 ภายในปี 2580 อย่างไรก็ตาม ไทยกลับมีมาตรการจำกัดการนำเข้าเชื้อเพลิงชีวภาพจากต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนเกษตรกรในประเทศให้มีรายได้เพิ่มขึ้นตามเป้าหมายหลักของ AEDP จึงทำให้การนำเข้าเชื้อเพลิงจากเอทานอลต้องได้รับการอนุมัติจากกระทรวงพลังงานของไทย ซึ่งกระทรวงพลังงานจะพิจารณาจากอุปทานเอทานอลภายในประเทศ และไทยไม่ได้มีการอนุมัติการนำเข้าเชื้อเพลิงเอทานอลมาตั้งแต่ปี 2548

ใบอนุญาตการนำเข้า

การนำเข้าสินค้าหลายประเภทต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้า เช่น ไม้ ปิโตรเลียม เครื่องจักรอุตสาหกรรม สิ่งทอ ยา เครื่องสำอาง และอาหาร รวมถึงสินค้าเกษตร เช่น พืช เมล็ดพันธุ์ เนื้อสัตว์แปรรูป และเกลือ ขณะที่บางกรณี สินค้าที่ไม่ต้องใช้ใบอนุญาตนำเข้าอาจต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมและต้องมีหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin) สินค้าอีกหลายประเภทอยู่ภายใต้การควบคุมของกฎหมายเฉพาะทาง รวมถึงไทยมีข้อกำหนดให้ต้องซื้อสินค้าภายในประเทศสำหรับการนำเข้าสินค้าหลายรายการที่อยู่ภายใต้มาตรการโควตาอัตราภาษีศุลกากร (TRQs) เช่น กาแฟ ชา มันฝรั่ง ข้าวโพด ถั่วเหลือง และกากถั่วเหลือง

ค่าธรรมเนียมการนำเข้า

ไทยเรียกเก็บ**ค่าธรรมเนียมการตรวจสอบความปลอดภัยด้านอาหาร**ในรูปแบบของค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำเข้า**สำหรับเนื้อสัตว์ปรุงสุกและไม่ปรุงสุกทุกประเภท** ซึ่งปัจจุบันค่าธรรมเนียมสำหรับเนื้อสัตว์ที่ปรุงสุกและดิบที่นำเข้า เพื่อใช้เป็นอาหารหรืออาหารสัตว์ อยู่ที่ 7 บาทต่อกิโลกรัม (ประมาณ 201 ดอลลาร์สหรัฐ

ต่อตัน) และสำหรับเนื้อสัตว์ที่ปรุงสุกและดิบที่นำเข้า เพื่อวัตถุประสงค์อื่นที่ไม่ใช่อาหารหรืออาหารสัตว์ อยู่ที่ 3 บาทต่อกิโลกรัม (ประมาณ 86 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน) นอกจากนี้ พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ยังให้อำนาจกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมปศุสัตว์มีอำนาจตามดุลยพินิจในการเพิ่มค่าธรรมเนียมการนำเข้าดังกล่าวได้สูงสุดถึง 5 เท่า

อุปสรรคด้านพิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า

ไทยให้สิทธิประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ศุลกากรในการสืบสวนหรือการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งก่อให้เกิดความกังวลต่อคู่ค้าของไทย เนื่องจากมีความเสี่ยงในการเกิดการทุจริต การเพิ่มค่าใช้จ่าย ความไม่แน่นอน และขาดความโปร่งใสที่เกี่ยวข้องกับระบบการลงโทษและการให้สิทธิประโยชน์ของกรมศุลกากร ทั้งนี้ ไทยได้แก้ไขพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 โดยเพิ่มข้อกำหนดว่า บุคคลที่เป็นเป้าหมายของการสืบสวนจะต้องมีเจตนาทุจริต นอกจากนี้ ยังได้กำหนดสินบนหรือรางวัลนำจับไม่เกินร้อยละ 20 ของราคาขายของกลางและจ่ายได้สูงสุดไม่เกิน 5 ล้านบาท (ประมาณ 143,400 ดอลลาร์สหรัฐ) และจำกัดการตรวจสอบหลังการนำเข้าหรือส่งออกเป็นเวลา 5 ปี นับจากวันที่นำเข้า หรือส่งออก แม้ว่าจะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติแล้ว แต่ยังคงมีผลประโยชน์ทับซ้อนและแรงจูงใจที่ทำให้เจ้าหน้าที่อาจตัดสินใจเริ่มต้นการสืบสวนหรือดำเนินการบังคับใช้กฎหมายเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง

อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า / อุปสรรคจากมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า

ผลิตภัณฑ์นม

เมื่อเดือนมิถุนายน 2567 ไทยได้แจ้งร่างระเบียบใหม่ที่เกี่ยวกับข้อจำกัดในตลาดอาหารสำหรับเด็กเล็กต่อคณะกรรมการอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้าขององค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งสหรัฐอเมริกามีข้อกังวลว่าข้อจำกัดที่เสนอดังกล่าวไม่มีความชัดเจนเพียงพอว่า ผลิตภัณฑ์ใดบ้างต้องปฏิบัติตามระเบียบใหม่ และอาจส่งผลกระทบต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์นมหลายประเภทจากสหรัฐอเมริกามายังไทย ซึ่งสหรัฐอเมริกาได้ยื่นความคิดเห็นต่อร่างระเบียบใหม่ดังกล่าวแล้ว อย่างไรก็ตาม ร่างระเบียบใหม่นี้ได้ถูกสรุปและประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาของไทยก่อนที่ระยะเวลาในการแสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะสิ้นสุดลง จึงสร้างความกังวลให้แก่สหรัฐอเมริกาว่า ไทยไม่ได้คำนึงถึงข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และระเบียบใหม่ฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับในเดือนสิงหาคม 2568

อุปสรรคจากมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

ผลิตภัณฑ์จากสัตว์

กรมปศุสัตว์ของไทยกำหนดให้มีการตรวจสอบสถานที่ผลิตอาหารในประเทศผู้ส่งออกก่อนการอนุญาตให้นำเข้าผลิตภัณฑ์จากสัตว์หลายประเภท ครอบคลุมทั้งเนื้อสัตว์ กระดูกสัตว์ และขนสัตว์ โดยที่ผลการตรวจสอบแต่ละครั้งมีอายุ 5 ปี นอกจากนี้ กรมปศุสัตว์ยังกำหนดให้มีการตรวจสอบสถานที่ผลิตอาหารก่อนการอนุญาตให้นำเข้าทุก ๆ 5 ปี สำหรับอาหารสัตว์ที่มาจากหรือมีส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก โดยสหรัฐอเมริกาได้เสนอให้ไทยรับรองระบบตรวจสอบของสหรัฐอเมริกาให้มีความเทียบเท่ากับระบบตรวจสอบของไทย ซึ่งช่วยลดค่าใช้จ่ายและภาระการตรวจสอบของไทย

เนื้อวัวและผลิตภัณฑ์จากเนื้อวัว

ไทยห้ามนำเข้าเครื่องในวัวที่ผ่านการใช้สารเบต้า-อะโกนิสต์ อย่างไรก็ดี กรมปศุสัตว์ได้ให้ข้อมูลว่าลิ้นวัวสด เนื้อแก้ม หางวัว เอ็นวัว เนื้อแขวน เนื้อข้างใน และเนื้อข้างนอก จัดอยู่ในหมวดกล้ามเนื้อ จึงไม่ได้รับผลกระทบจากข้อจำกัดนี้ โดยเมื่อเดือนกันยายน 2561 กรมปศุสัตว์ได้ตรวจสอบระบบการผลิตของสหรัฐอเมริกาและส่งร่างผลการตรวจสอบไปยังสหรัฐอเมริกา จนกระทั่งเดือนมีนาคม 2562 กรมปศุสัตว์ของไทยได้แจ้งให้กระทรวงเกษตรของสหรัฐอเมริกาทราบว่า ผลิตภัณฑ์เนื้อวัวของสหรัฐอเมริกาที่ส่งออกไปยังไทยจะต้องไม่มาจากโคที่ผ่านการใช้สารเบต้า-อะโกนิสต์ รวมถึงสารรัคโทพามีน (ractopamine) ซึ่งเป็นเงื่อนไขในการเข้าถึงตลาดไทย แม้ว่าคณะกรรมาธิการโคเด็กซ์ อลิเมนทาริอุส (Codex Alimentarius Commission - Codex) จะให้ข้อมูลว่า การใช้สารรัคโทพามีนในผลิตภัณฑ์เนื้อวัวของสหรัฐอเมริกา มีความปลอดภัยภายใต้ขีดจำกัดปริมาณสารตกค้างสูงสุด (MRLs) สหรัฐอเมริกาจึงยังคงผลักดันให้ไทยปรับข้อกำหนดการนำเข้าให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่อิงตามหลักวิทยาศาสตร์

เนื้อหมู

หลังจากที่คณะกรรมาธิการโคเด็กซ์ได้กำหนดขีดจำกัดปริมาณตกค้างสูงสุด (MRLs) สำหรับสารรัคโทพามีนในเนื้อวัวและเนื้อหมู (เมื่อปี 2555) ไทยได้แสดงท่าทีว่าจะยกเลิกการห้ามนำเข้าเนื้อหมูจากประเทศที่อนุญาตให้ใช้สารรัคโทพามีน รวมถึงสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ดี ไทยยังไม่ได้กำหนดขีดจำกัดปริมาณตกค้างสูงสุดสำหรับสารรัคโทพามีนในเนื้อหมู ทำให้ไทยยังคงห้ามการนำเข้าเนื้อหมูจากสหรัฐอเมริกาโดยปริยาย ต่อมาเมื่อปี 2562 ไทยและสหรัฐอเมริกาตกลงที่จะพิจารณาทางเลือกในการบริหารความเสี่ยง

เพื่อให้ไทยสามารถกำหนดขีดจำกัดปริมาณสารตกค้างสูงสุดสำหรับสารรัคโทพามีนได้ แต่ยังไม่มีความคืบหน้าในประเด็นนี้เท่าที่ควร **สหรัฐอเมริกาจึงได้เพิกถอนสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร ภายใต้โครงการ GSP สำหรับสินค้าไทยที่ได้รับสิทธิ์ดังกล่าวประมาณหนึ่งในหก โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม 2563**

สัตว์ปีก

ตั้งแต่ปี 2557 ไทยได้ห้ามนำเข้าไก่สดและเนื้อไก่จากสหรัฐอเมริกาในช่วงเวลาต่างๆ และเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2565 การเกิดโรคไข้หวัดนกที่มีความรุนแรงสูง (HPAI) ในสหรัฐอเมริกาในบางพื้นที่ ทำให้ไทยห้ามนำเข้าสัตว์ปีกจากสหรัฐอเมริกาทั้งหมด แม้ว่าคำแนะนำขององค์การสุขภาพสัตว์โลก (WOAH) จะเสนอให้ประเทศที่นำเข้าควรกำหนดขอบเขตการห้ามในบางพื้นที่แทนที่จะห้ามในระดับประเทศทั้งหมด นอกจากนี้ไทยยังได้ห้ามนำเข้าเนื้อไก่งวงจากสหรัฐอเมริกามาตั้งแต่ปลายปี 2557 และเมื่อเดือนกรกฎาคม 2562 ไทยได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบระบบการผลิตของไก่งวงในสหรัฐอเมริกา และได้ตัดสินใจเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2563 ว่าสหรัฐอเมริกาล้มเหลวในการตรวจสอบระบบการจัดการสัตว์ปีก

ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูปใหม่

เมื่อปี 2561 การกำกับดูแลของกรมปศุสัตว์ไทยได้ขยายขอบเขตถึงผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่ทำจากหรือได้จากซากสัตว์ ซึ่งรวมถึงไส้กรอก ซาลามี แฮม เบคอน ผลิตภัณฑ์เนื้อรมควัน ผลิตภัณฑ์เนื้อหมัก ผลิตภัณฑ์เนื้อบ่ม น้ำผึ้งและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ไข่เค็มและไข่แปรรูป ทั้งนี้ หลังจากมีการอนุมัติผลิตภัณฑ์เพิ่มหนึ่งรายการในช่วงต้นปี 2565 กรมปศุสัตว์ยังไม่ได้อนุมัติผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูปใหม่ใด ๆ เพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน โดยกรมปศุสัตว์อ้างว่า กระบวนการนำเข้าผลิตภัณฑ์ใหม่อยู่ในระหว่างการพัฒนามาตั้งแต่ปี 2561 และคำขอการเข้าถึงตลาดสามารถยื่นได้ผ่านรัฐบาลกับรัฐบาล หรือโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรายบุคคลที่ร้องขอ แต่จนกระทั่งวันที่ 31 ธันวาคม 2567 กรมปศุสัตว์ยังไม่ได้เผยแพร่หรือแจ้งข้อกำหนดและกระบวนการนำเข้าที่อนุญาตให้ผู้นำเข้าจากสหรัฐอเมริกาเข้าถึงกระบวนการอนุมัติแบบรายสถานประกอบการดังกล่าว

การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

ไทยยังคงอยู่ในบัญชีเฝ้าระวัง (Watch List) ตามรายงาน Special 301 Report ประจำปี 2024 แม้ว่าไทยจะมีความคืบหน้าในการคุ้มครองและบังคับใช้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา (IP) แต่ยังมีข้อกังวลบางประการ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาและกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้ดำเนินการระบุพื้นที่ตลาดที่มีความเสี่ยงสูง เพื่อปราบปรามสินค้าปลอมแปลงและสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ นอกจากนี้ ผู้ถือสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญายังคงใช้บันทึกความเข้าใจ (MOU) ปี 2564 กับแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซเพื่อรายงานรายการสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ที่ถูกโพสต์ขายทางออนไลน์

แม้ว่าจะมีความคืบหน้า แต่ยังคงมีข้อกังวลเกี่ยวกับสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์และสินค้าปลอมที่ยังมีจำหน่ายอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะการจำหน่ายทางออนไลน์ ขณะที่รายงาน “Notorious Markets List” ประจำปี 2024 ได้ระบุว่า ศูนย์การค้า MBK ในกรุงเทพมหานครเป็นตลาดที่มีสินค้าปลอมจำนวนมาก ทั้งนี้ สหรัฐอเมริกายังมีข้อกังวลอื่น ๆ ได้แก่

- การละเมิดลิขสิทธิ์ออนไลน์ผ่านอุปกรณ์และแอปพลิเคชันที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถสตรีมหรือดาวน์โหลดเนื้อหาที่ไม่ได้รับอนุญาต
- กระบวนการตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ปี 2565 อาจนำไปสู่ข้อยกเว้นที่กว้างเกินไปเกี่ยวกับมาตรการปกป้องเทคโนโลยี
- องค์กรบริหารจัดการลิขสิทธิ์ที่ไม่ได้รับอนุญาต
- การใช้ซอฟต์แวร์ที่ไม่มีลิขสิทธิ์ในภาคเอกชน
- งานค้างในคำขอจดสิทธิบัตรยา
- กระบวนการบังคับใช้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในคดีแพ่งที่ใช้เวลานาน
- ค่าชดเชยความเสียหายทางแพ่งที่อยู่ในระดับต่ำ

เมื่อเดือนธันวาคม 2566 ไทยได้เผยแพร่ร่างแก้ไขพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ซึ่งสหรัฐอเมริกาได้เรียกร้องให้ไทยดำเนินการอย่างโปร่งใสและยุติธรรม เพื่อให้แน่ใจว่าการคุ้มครอง GI จะไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิ์ของบุคคลที่ต้องการใช้ชื่อสามัญของสินค้า

นอกจากนี้ สหรัฐอเมริกายังเรียกร้องให้ไทยจัดให้มีระบบที่มีประสิทธิภาพในการปกป้องข้อมูลการทดสอบที่ยังไม่เปิดเผยหรือข้อมูลอื่น ๆ ที่ใช้ในการขออนุมัติด้านการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ยาและสารเคมีทางการเกษตร ตลอดจนให้ความร่วมมืออย่างจริงจังและโปร่งใสในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา

อุปสรรคด้านบริการ

บริการสื่อโสตทัศน์

พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวิดีทัศน์ พ.ศ. 2551 ให้อำนาจคณะกรรมการภาพยนตร์แห่งชาติกำหนดสัดส่วนและโควตาการนำเข้าภาพยนตร์จากต่างประเทศ แต่จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2567 คณะกรรมการยังไม่เคยใช้อำนาจดังกล่าว และกฎหมายฉบับนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาแก้ไข อีกทั้งภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรคมนาคม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง ซึ่งรวมถึงผู้ได้รับใบอนุญาตให้บริการ ใบอนุญาตโครงข่าย และใบอนุญาตโครงสร้างพื้นฐาน จะต้องมีสัญชาติไทย และการลงทุนจากต่างชาติในเครือข่ายกระจายเสียงภาคพื้นดินถูกจำกัดไว้ที่ร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียนและสิทธิออกเสียง

บริการทางการเงินและบริการประกันภัย

สาขาบริการการเงิน

ไทยมีข้อจำกัดในการออกใบอนุญาตสำหรับสาขาและบริษัทย่อยของธนาคารจากต่างประเทศและจะอนุมัติคำขอใหม่สำหรับการดำเนินธุรกิจของธนาคารจากต่างประเทศเป็นระยะ ๆ ซึ่งเมื่อปี 2556 เป็นปีล่าสุดที่ไทยออกใบอนุญาตใหม่ให้กับบริษัทย่อยของธนาคารจากต่างประเทศ จำนวน 2 แห่ง

ไทยกำหนดให้มีการประมวลผลธุรกรรมการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับบัตรเดบิตที่ออกในไทยเท่านั้น ผู้ให้บริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศจึงไม่สามารถให้บริการเหล่านี้ข้ามพรมแดนได้ และต้องมีการจัดตั้งสาขาภายในประเทศและสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการประมวลผลในไทย เมื่อบัตรได้รับการยอมรับในหลายเครือข่าย เครือข่ายอย่างน้อยหนึ่งเครือข่ายต้องเป็นเครือข่ายบัตรเดบิตในประเทศ ภายใต้มาตรฐานบัตรชิปการ์ดของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ประกาศไว้ในปี 2559 ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้สถาบันการเงินที่ออกบัตรเดบิตต้องออกบัตรที่มีชิปมาตรฐานของประเทศ

เมื่อปี 2567 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกใบอนุญาตให้กับบริษัทสตาร์ตอัปธนาคารดิจิทัล 3 แห่งสามารถดำเนินการโดยไม่ต้องมีสาขาทางกายภาพ และชาวต่างชาติสามารถถือครองหุ้นได้สูงสุดร้อยละ 49 ในธนาคารดิจิทัล

สาขาบริการประกันภัย ชาวต่างชาติถูกจำกัดการถือครองหุ้นในบริษัทประกันภัยให้ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียง และมีกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติสามารถถือครองตำแหน่งได้ไม่เกินร้อยละ 25 ของที่นั่งในคณะกรรมการบริหาร กรณีที่บริษัทต้องการเพิ่มสัดส่วนการถือครองหุ้นของชาวต่างชาติในบริษัทได้สูงสุดถึงร้อยละ 49 และให้กรรมการที่เป็นชาวต่างชาติสามารถถือครองที่นั่งในคณะกรรมการบริหารได้ถึงครึ่งหนึ่ง บริษัทนั้น ๆ ต้องมีเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้ กระทรวงการคลัง โดยคำแนะนำของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยอาจอนุญาตให้ชาวต่างชาติถือครองหุ้นได้เกินกว่าร้อยละ 49 หรือมีชาวต่างชาติเป็นกรรมการได้เกินกว่าครึ่งหนึ่งของคณะกรรมการบริหาร หรือทั้งสองอย่าง ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงโดยรวมของภาคธุรกิจบริการประกันภัย

อุปสรรคด้านการค้าอีคอมเมิร์ซ / การค้าดิจิทัล

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากสหรัฐอเมริกา รวมถึงองค์กรสิทธิมนุษยชน ได้แสดงความกังวลต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ของไทย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อบริการออนไลน์ ซึ่งมีเนื้อหาที่ผู้ใช้สร้างขึ้นและไม่อยู่ภายใต้การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ความกังวลนี้มาจากการที่กฎหมายดังกล่าวให้อำนาจแก่รัฐบาลในการควบคุมเนื้อหาออนไลน์ ซึ่งกว้างขวางจนเกินไปและอาจส่งผลให้เนื้อหาที่ชอบด้วยกฎหมายถูกจำกัด

พระราชบัญญัติดังกล่าวได้สร้างเกราะคุ้มครองความรับผิดสำหรับผู้ให้บริการออนไลน์ ในกรณีที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่ผู้ใช้สร้างขึ้นและไม่ได้รับการคุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญา หากมีการปฏิบัติตามข้อกำหนดในการลบเนื้อหาในระยะเวลาที่กำหนด อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาที่กำหนดในการลบเนื้อหาอาจแตกต่างกันไปตามประเภทของเนื้อหา และบางประเภทอาจมีระยะเวลาสั้นเพียง 24 ชั่วโมง หากไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดอย่างเคร่งครัด ผู้ให้บริการอาจถูกลงโทษ และอาจถูกพิจารณาว่าเป็นผู้สร้างเนื้อหาที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นเอง

อุปสรรคด้านการลงทุน

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 กำหนดสัดส่วนการถือครองหุ้นของชาวต่างชาติ โดยระบุว่าบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยและนิติบุคคลที่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติไม่ได้รับอนุญาตให้ถือหุ้นเกินร้อยละ 50 ในหลายภาคส่วน อย่างไรก็ดี นักลงทุนสัญชาติสหรัฐอเมริกาที่จดทะเบียนภายใต้สนธิสัญญาไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-สหรัฐอเมริกา มักจะได้รับการยกเว้นจากข้อกำหนดข้างต้น ทั้งนี้ ยังมีบางธุรกิจที่ยังคงห้ามการถือหุ้นส่วนใหญ่โดยชาวต่างชาติ ได้แก่ โทรคมนาคม การขนส่ง การดำเนินกิจกรรมด้านทรัสต์ ธุรกิจธนาคารที่เกี่ยวข้องกับการรับฝากเงิน การแสวงหาผลประโยชน์จากที่ดินหรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ และวิชาชีพบางประเภทที่สงวนไว้สำหรับคนไทยโดยเฉพาะ

รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้เรียกร้องให้ไทยขยายขอบเขตสาขาธุรกิจที่ได้รับสิทธิการยกเว้นให้แก่นักลงทุนสหรัฐอเมริกาให้ครอบคลุมภาคธุรกิจข้างต้น หรือให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 เพื่อขจัดอุปสรรคด้านการถือครองหุ้นของชาวต่างชาติ รวมถึงเรียกร้องให้ปรับปรุงกฎหมายเฉพาะทางของแต่ละภาคธุรกิจที่กำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับการถือครองหุ้นของชาวต่างชาติ เช่น พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ที่ห้ามนิติบุคคลที่มีชาวต่างชาติถือหุ้นส่วนใหญ่ได้รับใบอนุญาตประเภทที่ 2 และประเภทที่ 3 ซึ่งจำเป็นสำหรับการดำเนินกิจการโทรคมนาคมที่ให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป

แรงงาน

เมื่อเดือนเมษายน 2563 สหรัฐอเมริกาได้ระงับสิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรของไทยบางส่วนภายใต้โครงการ GSP เนื่องจากไทยไม่ได้ดำเนินมาตรการเพื่อให้แรงงานในประเทศได้รับสิทธิแรงงานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยเฉพาะเสรีภาพในการรวมกลุ่ม รัฐบาลไทยยังไม่ได้ออกกฎหมายใหม่เพื่อแก้ไขข้อกังวลเกี่ยวกับเสรีภาพในการจัดตั้งสมาคม อย่างไรก็ดี เมื่อเดือนมีนาคม 2567 รัฐสภาของไทยได้อนุมัติญัตติแก้ไขพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งการแก้ไขดังกล่าวอาจช่วยให้พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์มีความสอดคล้องกับมาตรฐานแรงงานสากลมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ณ เดือนธันวาคม 2567 การระงับสิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรของไทยบางส่วนภายใต้โครงการ GSP ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่

ข้อคิดเห็น/ข้อสังเกต

- กลุ่มสินค้าที่ไทยมีการเรียกเก็บภาษีในอัตราที่สูงมีแนวโน้มถูกการใช้มาตรการตอบโต้ทางการค้า Reciprocal Trade and Tariff จากสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วย **หมวดสินค้าเกษตร** ได้แก่ กลุ่มสินค้าเครื่องดื่มและยาสูบ กลุ่มสินค้าน้ำตาลและของที่ทำจากน้ำตาล กลุ่มสินค้าผลไม้และผัก กลุ่มสินค้าไขมันและน้ำมันจากพืช กลุ่มสินค้าผลิตภัณฑ์จากนม กลุ่มสินค้ากาแฟ ชา โกโก้ และเครื่องเทศ กลุ่มสินค้าธัญพืชและอาหารปรุงแต่ง **หมวดสินค้าที่ไม่ใช่สินค้าเกษตร** ได้แก่ กลุ่มสินค้าเสื้อผ้า กลุ่มสินค้าอุปกรณ์ขนส่ง

กลุ่มสินค้า	อัตราภาษีเฉลี่ย MFN
เครื่องดื่มและยาสูบ	47.1
น้ำตาลและของที่ทำจากน้ำตาล	41.0
ผลไม้และผัก	34.0
ไขมันและน้ำมันจากพืช	33.8
ผลิตภัณฑ์จากนม	32.3
กาแฟ ชา โกโก้ และเครื่องเทศ	31.5
ธัญพืชและอาหารปรุงแต่ง	21.2
เสื้อผ้า	29.5
อุปกรณ์ขนส่ง	20.0

ที่มา: World Tariff Profile 2024, องค์การการค้าโลก

- รายการสินค้าเกษตรที่ USTR ประเมินและรายงานไว้ข้างต้น เคยประเมินไว้ว่า อาจเป็นสินค้าเข้าข่ายที่สหรัฐอเมริกาต้องการให้ไทยเปิดตลาดและเพิ่มการนำเข้าจากสหรัฐอเมริกามากขึ้น (เช่น ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ ถั่วแห้ง ข้าวสาลีและเมสลิน เนื้อสุกร อาหารปรุงแต่ง ผักปรุงแต่ง แยมผลไม้ สิ่งสกัดและน้ำคั้น ที่ได้จากเนื้อสัตว์ ปลาหรือสัตว์น้ำจำพวกคลัสตาเซีย เมล็ดพืช มั่นฝรั่ง) อีกทั้งบางรายการสินค้ายังอยู่ในรายการที่ภาคเอกชนสหรัฐอเมริกายื่นความเห็นในช่วงที่ USTR เปิดรับฟังความเห็นสาธารณะ เพื่อทบทวนและระบุการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมของประเทศคู่ค้า (เช่น ผลิตภัณฑ์จากนม)

- การประเมินและรายงานอุปสรรคทางการค้าในประเด็นที่นอกเหนือจากการค้าสินค้า เช่น ภาคบริการ สอดคล้องกับการศึกษาของมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม (Information Technology & Innovation Foundation: ITIF) ชื่อว่า “The Trade Imbalance Index: Where the Trump Administration Should Take Action to Address Trade Distortions” ที่ระบุว่า ไทยมีอุปสรรคทางการค้าอยู่ในระดับสูงอยู่ 2 ประเด็น ได้แก่ (1) อุปสรรคการค้าภาคบริการ สะท้อนจากระดับของดัชนี Service Trade Restrictiveness Index ที่อยู่ในระดับสูง และ (2) กฎระเบียบด้านตลาดดิจิทัลที่ยังอยู่ระหว่างการผลักดันร่างกฎหมายว่าด้วยเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม จึงทำให้ยังไม่มีกฎหมายที่คุ้มครองการแข่งขันที่เป็นธรรมสำหรับเศรษฐกิจแพลตฟอร์มอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพทางการค้า
กองยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถทางการแข่งขัน
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
1 เมษายน 2568

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
Trade Policy and Strategy Office

563 ถนน นนทบุรี อำเภอ เมืองนนทบุรี จังหวัด นนทบุรี 11000

More Details

Facebook
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

LINE
@TPSO.Tradeinsights